

Hlas farnosti

ročník XXXIII.
č. 45
8. 11. 2026

Informačný týždenník Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosti Banská Bystrica – mesto

Výročie posviacky Lateránskej baziliky
(sviatok 9.11.)

Lateránska bazilika patrí medzi štyri hlavné baziliky Cirkvi. Nachádza sa na Lateránskom námestí v Ríme vedľa Lateránskeho paláca. Pôvod mena Laterani siaha až do čias okolo narodenia Krista. Vtedy Lateránsky palác patril rodu Laterani. Jej posledného potomka dal zavraždiť cisár Nero. Palác sa potom stal majetkom cisára. Keď nastúpil na cisársky trón Konštantín Veľký, daroval celý palác pápežovi Silvestrovi I. Vtedy sa stal sídlom pápežov a zostal ním takmer tisíc rokov. No v roku 1308 vyhorel, a tak sa pápež presťahoval do Vatikánskeho paláca. Zrúcaniny vyhoreného paláca dal odstrániť pápež Sixtus V. v roku 1586. Po odstránení ruín vystavali nový, terajší palác, ktorý však je oveľa menší. No pápeži už ostali bývať vo Vatikáne. Na rozkaz pápeža Jána XXIII. tam zriadili rímsky vikariát; Lateránsky palác sa tak stal sídlom rímskeho biskupstva. Sídli tam biskup (kardinál), ktorý zastupuje Sv. Otca vo vedení rímskej diecézy. Lateránska bazilika je prvou zo všetkých rímskych bazilík. Niekedy sa zvykne nazývať aj „matkou všetkých kostolov“. Ďalšie baziliky sú: Bazilika sv. Petra vo Vatikáne, Bazilika sv. Pavla na Ostijskej ceste (fuori le mura – za múrmi mesta) a Bazilika Santa Maria Maggiore. Lateránska bazilika bola pôvodne zasvätená Najsvätejšiemu Spasiteľovi. Až neskôr k tomuto patrocíniu pridali aj sv. Jána, apoštola, a sv. Jána Krstiteľa. Pôvodne to bol päťloďový kostol, ktorý bol vystavaný za čias pápeža Miltiada v rokoch 310-314. No tento chrám bol viackrát zničený – Vandalmi v 5. storočí, zemetrasením v 9. storočí a požiarom v 17. storočí. Terajší chrám pochádza zo 17. storočia. Vtedy pápež Inocent X. poveril slávneho architekta Borrominiho, aby baziliku od základov obnovil. Priečelie chrámu pochádza z roku 1735 a apsida z roku 1885. Hlavné priečelie postavil z travertínu Alexander Galilei. Na vrchnom zábradlí je pätnásť sôch, ktoré predstavujú Krista, sv. Jána, apoštola, sv. Jána Krstiteľa a cirkevných učiteľov. Do baziliky vedie päť brán, z ktorých jedna je tzv. Porta sancta (Svätá brána), ktorá sa otvára iba počas milostivých (jubilejných) rokov. Bazilika je dlhá 130 metrov, má aj v súčasnosti päť lodí. Treba však podotknúť, že Borrominiho prestavba jej ubrala na bazilikálnom štýle, keďže každé dva stĺpy boli spojené múrmi a medzi viaceré dvojstĺpia vložil kaplnky. Vnútorné zariadenie a výzdoba je veľmi bohatá, keďže bola vytváraná počas stáročí. Pred bazilikou sa nachádza socha sv. Františka Assiského (z r. 1927), ktorý dvíha ruky k Lateránu. Toto gesto pripomína stretnutie Františka s pápežom Inocentom III., ktorý ho videl predtým vo sne, ako zachraňuje praskajúcu Lateránsku baziliku, ktorá bola vtedy ešte pápežským chrámom a vo sne predstavovala celú Cirkev. V bazilike sa v priebehu dejín konali mnohé synody a aj päť všeobecných cirkevných snemov (koncilov). V roku 1929 tu bola podpísaná tzv. Lateránska zmluva – dohoda medzi Vatikánskym štátom a Talianskom. Lateránska bazilika je teda hlboko zapísaná v dejinách Cirkvi ako miesto konania mnohých udalostí, spojených s cirkevným i svetským životom. Výročie jej posvätenia bolo sprvu záležitosťou len rímskej diecézy, až neskôr sa rozšírilo na celú Cirkev.

Sv. Martin z Tours, biskup
(sviatok 11.11.)

Sv. Martin sa narodil v meste Szombathely na území dnešného Maďarska okolo roku 316 v pohanskej rodine. Jeho otec mal vysokú hodnosť vo vojsku, bol tribúnom (plukovníkom). Rodičia sa presťahovali do Pavie v severnom Taliansku. Neboli síce pokrstení, ale veľmi dbali na to, aby Martina nepokazili vojaci svojou nemravnosťou a tvrdosťou. Malý Martin bez vedomia rodičov začal chodiť na stretnutia katechumenov (tých, čo sa pripravujú na krst). Keď mal pätnásť rokov, mal byť

pokrstený. Vtedy však cisár Konštantín vydal rozkaz, aby sa do vojska zapojili všetci schopní synovia starých a vyslúžených vojakov. Martinovmu otcovi sa nepáčilo synovo tiché a utiahnuté správanie, a tak ho tiež prihlásil do vojska. Martin bol zaradený do jazdeckého pluku, ktorý odchádzal do Amiens v severnej Galii (Francúzsko). Martin sa však nepokazil. Ku všetkým, aj k svojim podriadeným bol láskavý, bol štedrý voči svojmu sluhovi, aj voči chudobným. V meste Amiens sa odohral aj ten známy príbeh, keď stretol pri svojej ceste na koni žobráka, ktorý sa triasol zimou. Martin všetko rozdal, nemal pri sebe nič, a tak mu dal polovicu svojho plášťa. Vtedy v noci sa mu zjavil Pán Ježiš odiaty polovicou plášťa, ktorý Martin daroval žobrákovi. Hneď na druhý deň sa dal Martin v meste pokrstiť. Bolo to roku 339, mal vtedy asi dvadsaťtri rokov.

Po čase odišiel z vojska, utiahol sa do samoty. Nejaký čas potom počúval biskupa sv. Hilára v Poitiers (západná Galia) a potom odišiel za svojimi rodičmi, ktorí sa medzitým presťahovali späť do Martinovho rodného mesta. Martinova matka sa stala tiež kresťankou. Otec neopustil pohanské zvyky až do smrti. Martin sa stal neúnavným bojovníkom proti bludu ariánov. Tí ho však za to vyhnali z mesta. Chcel ísť za Hilárom, no toho tiež stihol podobný osud. A tak sa nakoniec ocitol až na malom ostrove Galinaria oproti Janovu, kde osamote žil. Začiatkom roka 360 sa Hilár vrátil z vyhnanstva, Martin sa rozhodol ísť za ním. Hilár ho chcel vysvätiť za kňaza, no Martin sa necítil hodný. Usadil sa radšej v meste Piktavium v Galii, kde žil v prvom galskom kláštore spolu s niekoľkými mužmi. V roku 371 sa uprázdnil biskupský stolec v meste Tours. Ľudia si žiadali, aby bol biskupom práve Martin. On samozrejme nechcel. No násilím ho vyviedli z jeho úkrytu, ktorý mal medzi husami, ktoré ho svojím gagotom prezradili. Kvôli tomu sa niekedy vyobrazuje s husou. 4. júla 371 bol vysvätený za biskupa. Za svoje sídlo si zvolil miesto asi dva kilometre od mesta Tours pri rieke Loire, kde vystaval drevený kláštor. Žil tam aj s asi osemdesiatimi učeníkmi. Nič nevlastnili, žili veľmi skromne. Martin zriedka opúšťal samotu, ale vedel rázne zakročiť, keď bolo treba. Keď dal cisárov brat Valens upáliť osemdesiat katolíckych kňazov, Martin sa vybral za cisárom Valentiniánom, aby ho napomenul. Valentinián si ho potom často volal ako poradcu na svoj dvor. Martin mal veľa zásluh aj na obrátení mnohých pohanov, ktorých bolo v okolí Tours veľmi veľa. Po zvyšok svojho života zostal skromným, ponížením, spával na holej zemi. Zomrel 8.novembra 397. Jeho telo pochovali 11.novembra na cintoríne za mestom Tours. Na tom mieste teraz stojí veľký chrám, ktorý je mu zasvätený.

www.zivotopisysvatych.sk

FARSKÉ OZNAMY

NA TRIDSIATU DRUHÚ NEDEĽU V CEZROČNOM OBDOBÍ

9.11.	**Pondelok**	**Výročie posviacky Lateránskej baziliky,** *sviatok*
10.11.	**Utorok**	**Sv. Lev Veľký, pápež a učiteľ Cirkvi,** *spomienka*
11.11.	**Streda**	**Sv. Martin z Tours, biskup,** *spomienka*
12.11.	**Štvrtok**	**Sv. Jozafát, biskup a mučeník,** *spomienka*
15.11.	**Nedeľa**	**TRIDSIATA TRETIA NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ**

Ostatné dni sú férie Cezročného obdobia.

- **Dnes o 14:00** pozývame chlapcov na stretnutie miništrantov ktoré bude na fare.
- V pondelok 9.11. budú kňazské rekolekcie dekanátu Banská Bystrica – mesto vo farnosti Riečka. Svätá omša bude o 9:30 v miestnom farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie a po nej bude stretnutie kňazov na fare.
- **Vo štvrtok 12.11. a v piatok 13.11.** sa uskutoční stretnutie birmovancov vo farskej zasadačke. Začiatok stretnutia je o 18:00. Účasť na jednom z uvedených termínov je nutná.

Úradné hodiny farskej kancelárie:	**tel.:** 048 / 412 45 31	**Elektronický zvonček:**
Pondelok, Streda, Piatok: 9.00 – 11.45 h.	**mobil:** 0911 880 298	
Utorok, Štvrtok, Piatok: 17.15 – 18.00 h.	**web:** *www.farabb.sk*	
	e-mail: *fara.bb.mesto@gmail.com*	

© Vydáva Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica – mesto,
Námestie Štefana Moysesa l, 974 01 Banská Bystrica
Ako týždenník distribuovaný bezplatne. Uzávierka v piatok o 9.00 hod.
Reg. č. OMT-OÚ 3/94. Náklad 320 ks.